

VII col·loqui internacional Mimesi

Vides d'escriptors a l'Edat Moderna: retòrica, història i poètica

III. PARADIGMES I INTERSECCIONS

Marie Emmanuelle Mortgat-Longuet (Université Paris-Nanterre)

Quand la vie d'écrivain se fait critique et historiographie littéraires (France, XVIIe siècle)

La ponència intentarà mostrar com, al segle XVII a França, la vida d'escriptor, que començava a emancipar-se del tipus de vida “il·lustre”, també podia esdevenir la base de comentaris crítics sobre una obra o fins i tot un lloc on difondre elements de la historiografia literària (sobretot en el terreny genèric o lingüístic). S'examinaran una quinzena de vides publicades separatament (des de la Vida de Ronsard de Binet [1586] fins a la Vida de M. Boileau-Despréaux de Desmaizeaux [1712]) i alguns casos d'obres que acumulen un nombre significatiu de “vides” (sobretot les Vides dels poetes francesos de Colletet [1635-1659], el Diccionari de Moréri [1a ed. de 1674 a 1694] o el Diccionari històric i crític de Bayle [1697]). S'observarà així com poden sorgir certes tendències axiològiques, crítiques i històriques dins d'aquestes narracions, segons el marc que regeix aquestes vides (per exemple, el prefaci a l'edició d'una obra vs. la disposició en sèrie), segons les necessitats editorials i el públic objectiu, segons les formes adoptades, segons les diverses projeccions recíproques establertes entre l'autor i l'obra i segons els diferents protocols de lectura que s'estableixin.

En alguns casos la vinculació a la vida privada (que es desenvoluparà sobretot al segle XVIII) pot participar no només en la construcció d'una identitat d'"autor", sinó també en la caracterització crítica i en la promoció de determinades qualitats de la seva obra, fins i tot quan es fa d'una manera mundana i no "acadèmica", sobretot quan el biògraf diu ser un amic proper o amic íntim del biografat. El relat biogràfic també pot presentar l'escriptor com l'encarnació d'un destí col·lectiu, per exemple quan les disposicions personals coincideixen amb les disposicions comunes d'una època o d'un grup social —o fins i tot d'una nació—, o quan es connecten incidents del seu recorregut vital amb renovacions decisives en la història d'un gènere o d'un corpus textual concret. A més, en la disposició en sèrie de les vides, de vegades es poden apreciar fils discursius teixits entre les diferents entrades, que també poden contribuir a donar una dimensió d'historiografia literària.